

Excursie naar de Amsterdamse Waterleidingduinen

Rien Sluys

Zondagmorgen 12 mei om half negen vertrokken we, d.w.z. 8 enthousiaste leerlingen en 5 docenten van de Northgo Scholengemeenschap, Marian Bos, Robert Sluys en ondergetekende, richting AWD. Deze excursie was een vervolg op de excursie van 17 februari. Toen werd er voornamelijk aandacht besteed aan de wintervogels, nu stonden de zomervogels op het programma. De route die tijdens beide excursies werd gewandeld was precies gelijk, zodat we mooi de verschillen konden waarnemen. In het weiland naast de parkeerplaats bij de Oase waren nog steeds Nijlganzen aanwezig. In de struiken zat een Zwartkop te zingen en scharrelde een Roodborst onderin de struiken haar kostje bij elkaar.

Wat het begrip wintergasten inhoudt werd duidelijk bij de Oranjekom. In februari verbleven hier vele Grote Zaagbekken, Brilduikers, Krakeenden, Kuifeenden, Smienten en enkele Nonnetjes. Nu was het er op een paar Wilde Eenden en Kuifeenden na helemaal leeg. Langs het eerste deel van de route hoorden we Tijftjaf, Fitis, Nachtegaal en zagen we de Boompieper, allemaal zomergasten die in Zuid-Europa en Afrika overwinteren. Er was niets meer te bekennen van de Kramsvogels en Koperwieken. De aanwezigheid van Koolmees en Pimpelmees was voor een enkeling aanleiding te veronderstellen dat die vogels het hele jaar aanwezig zijn, wat later tijdens de tocht ook gold voor Ekster en Zwarte Kraai.

Langs de grote kanalen, die tijdens de eerste excursie dichtgevroren waren en waar een dode Knobbelzwaan de leerlingen voorzag van een grote veer, zaten nu Rietgors en Kleine Karekiet te

zingen en zat een Meerkoet in de onder een afhanginge wilg op zijn nest. Hier konden we ook de drukke zangvlucht van de Grasmus goed waarnemen. De Zwarte Specht die voorbij kwam vliegen was voor de excursieleiders een absoluut hoogtepunt, terwijl de leerlingen zich vermaakten met het voeren van een paar Knobbelzwanen.

Het bezoek aan de vogelhut, pleisterplaats voor hongerige en dorstige excursiegangers, leverde een prachtige Mandarijneend en een paar Krak-eenden op (zwarte konten en witte vlekken).

Bijna aan het eind van de tocht hadden we het geluk een paartje balsende Brilduikers te zien; wat een schitterend gezicht hoe het mannetje zijn kop helemaal op zijn rug legt. "Meneer, hoe zat het ook al weer met die wintergasten?". De slimme leerling moest het doen met "Brilduikers willen nog wel eens lang in Nederland blijven hangen" en "Misschien blijven deze wel hier, ik weet het niet".

Aan het eind van de excursie werd er een Eekhoorn ontdekt, die, naarmate er meer mensen dichtbij kwamen, zicht ontpopte als een echte struisvogel. Hij probeerde weg te kruipen in een gat in de boom, maar omdat dit gat niet diep genoeg was bleef er een achterpoot en zijn staart uit het gat steken. In die houding bleef het beest rustig zitten zolang wij er bleven staan. Een vermakelijk schouwspel. Terug bij het bezoekerscentrum werd nog de Boomkruiper gehoord, helaas kregen we deze "stamgast" niet te zien.

Het was een leuke en leerzame excursie en een vervolg waard.

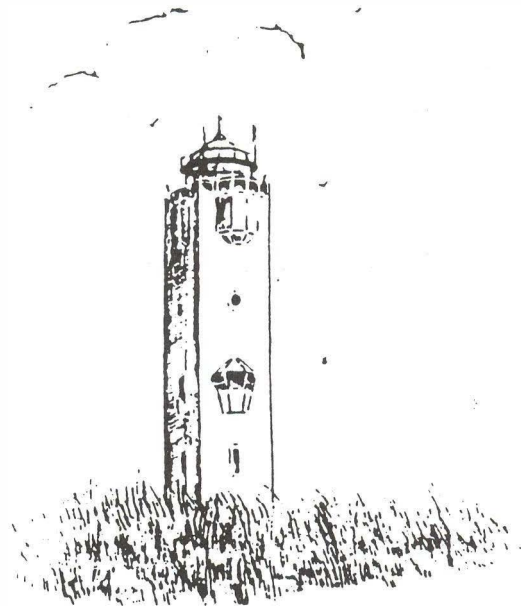
Rondje Groen

W. Andelaar

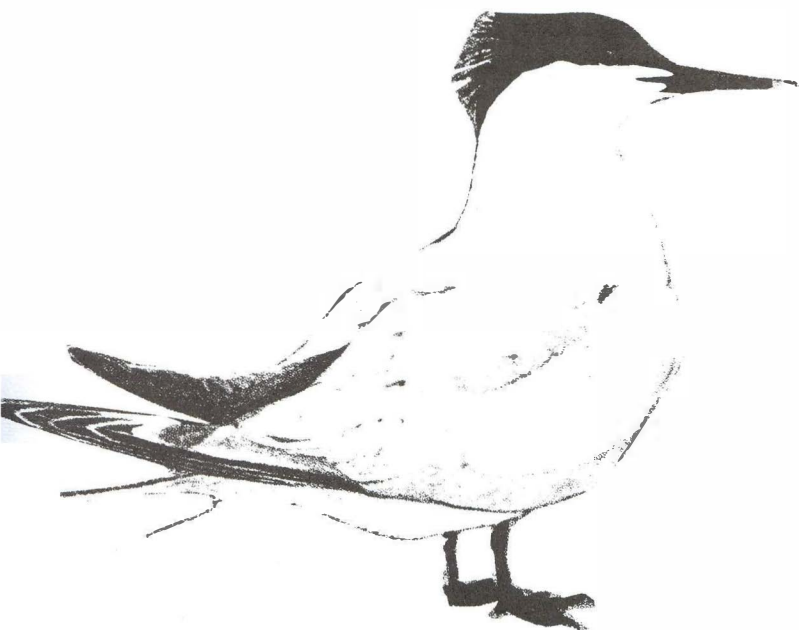
Als geen ander dorp leent Noordwijk zich voor een rondje groen. Met de vuurtoren als middelpunt iets oppikken van wat de natuur te bieden heeft.

De vogeltrek heeft ons mensen altijd geboeid. In de oudheid was men er al mee bezig. Aristoteles bijvoorbeeld schreef er al over en wist daar al veel zinnige zaken van te vertellen. In de Middeleeuwen werd er ook aandacht aan besteed, zij het dat er veel over werd geromantiseerd. In die tijd werd waarheid en verbeeldsel door elkaar te boek gesteld. Zo ontstonden de fabels van de Rotgans die uit de Eendemossel kwam en van de Koekoek die in de winter in een Sperwer veranderde.

Nu weten we veel en veel meer over de verplaatsingen elk jaar weer. Dankzij mensen als Nico

Tinbergen, Jan Verwey en vele anderen. We kunnen daar ook kennis van nemen uit allerlei boeken die er over zijn geschreven. Maar eigenlijk is het veel aardiger om het zelf te bekijken. Dat kan hier in Noordwijk bijzonder goed. Haast alle vogels mijden op de trek het water en vliegen langs de kust van en naar hun broedgebied.

In het najaar is de trek van zangvogels het interessantst. Goed te bekijken op een hoge duintop, vooral bij zuidelijke wind. Het voorjaar is echter de tijd voor de steltlopers. Over zee in april en mei, dan echter bij een noordelijke wind, is het een genoegen om met je kijker over zee te turen. Soms, met een binnen-noordenwind, zijn die trekkers zelfs met het blote oog te bekijken. Ze kruipen dan vlak langs het strand over zee naar het noorden. Rosse Grutto's, Zilverplevieren, strandlopertjes en nog veel meer van deze waadvogels. Leuk en inte-

ressant om naar te kijken. Maar toch, ik zelf houd het meest van de sterns. Ik blijf het onvoorstelbaar vinden dat met name de Noordse Stern broedt in het hoge noorden en overwintert in het diepe zuiden. Dus elk jaar twee maal van pool tot pool vliegt. Daar in het noorden net dat voedsel vindt om de jongen groot te brengen en in het zuiden voldoende om de winter door te komen.

Die trekkende sterns zijn in het voorjaar een fascinerend gezicht. Voor je gevoel soms met moeite tegen de wind in, zwoegen ze langs je heen. Noordse Sterns en Visdiefjes, door elkaar heen, zo nu en dan wat oppikkend uit het water. Dwergsterntjes een enkele keer, meest in een compact groepje, laag over het water, in rap tempo naar het noorden. Soms Zwarte Sterns, vogels van het binnenwater, maar op de trek over zee te zien.

Mijn favoriet blijft echter de Grote Stern. Je zou het een kruising tussen een meeuw en een stern kunnen noemen. Het smetteloze wit van de meeuw en de gratie van de stern. En dan de roep, het geluid dat ze produceren. Een echt zomergeluid. Als je het eenmaal kent is het vrijwel dagelijks in de zomermaanden te horen. In wezen is je strandwandeling niet compleet zonder het karakteristieke "kariet - kariet" gehoord te hebben. Het aardige van het beest is ook dat je het ook in den vreemde tegen kan komen. Het is wat je noemt een kosmopoliet. Als je je wat ontheemd voelt in Amerika of aan de Zwarte Zee dan geeft de roep van de Grote Stern je weer een vertrouwd gevoel. Zo van: Ik hoor hier wel niet thuis, maar een stukje van het Noordwijkse strand heb ik toch meegenomen. Zittend op de tent van de Zeilvereniging kan ik wel eens met jaloezie naar zo'n Grote Stern kijken. Alles wat wij plumpe mensen missen bezit deze vogel. De sierlijke, haast gewichtloze wijze van voortbewegen. De vrijheid om te gaan en te staan waar je wilt. Maar misschien kijk ik, net als in die Middeleeuwen, met een te romantische blik naar de Grote Stern.

Vogelnieuws

Inleveren aankomstdata zomergasten

Achter in de vorige Strandloper (nummer 1, 1996) bevond zich het formulier waarop de eerste waarnemingen van een aantal, in onze omgeving broedende zomergasten kon worden ingevuld. Ik hoop dat veel mensen het formulier geheel of gedeeltelijk hebben ingevuld, want ook lijsten met daarop maar één of enkele waarnemingen zijn welkom. In verband met de verwerking van de gegevens en de publicatie daarvan in de volgende Strandloper wil ik iedereen die het formulier ingevuld heeft oproepen om het voor 1 juli a.s. bij mij in te leveren (Boekerslootlaan 79 in Noordwijk).

Inmiddels zijn de eerste waarnemingen al bekend, er zijn een aantal vogels overwinterend in de om-

geving waargenomen, zoals bijvoorbeeld de Tjiftjaf, een groepje Boomleeuweriken en de Zwartkop. De eerste Grutto's werden dit jaar ook al weer redelijk vroeg waargenomen, tijdens een korte dooiperiode in de Polder Hoogeweg op 18 februari.

Roze Pelikaan over Noordwijk

Op maandag 22 januari werd er door Hein Verkaide tijdens een wandeling door Noordwijk-Binnen een overvliegende Roze Pelikaan waargenomen. De vogel was vrij gemakkelijk te determineren vanwege zijn omvang, het opvallende vliegbeeld en de duidelijke vleugeltekening. Dit was niet de eerste waarneming van een Roze Pelikaan in Noordwijk, in 1975 werd er ook al een waargenomen, op